ג הַרְרֵ"ף בְּסוֹף פֶּרֶק בְּתְרָא דַּעֲבוֹדָה זָרָה (ל:) וְהַפַּרְדְּכִי בְּפֶרֶק ב' דְּפְסָחִים (סר' תקנט) וְהָרַשְׁבָּ"א בְּתוֹרַת הַבַּיִת (בית ד שער א).

אֵינָהּ (לו) בַּת יוֹמָא * מֻתֶּרֶת (צא) לְכֻלֵּי עָלְמָא: ט (צב) * יְבֵשׁ בְּיָבֵשׁ, אַף עַל גַּב דְּבִשְׁאָר אִסּוּרִים חַד בְּתְרֵי בָּטֵיל, חֻמֵּץ בְּמַצָּה אַפְלוּ בְּאֶלֶף (לח) [לח] (צג) לֹא בָּטֵיל. (צד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּחָמֵץ שָׁוֶה (צה) לְשְׁאָר אִסּוּרִין (לט) בָּזֶה: י (צו) נוֹתֵן טַעַם לִפְגָם, מֵתִר גַּם בְּפֶסַח. הַגָּהּ: (צז) וְיֵשׁ מַחְמִירִין,

ס טור בְּשֵׁם אֲבִיו הָרא"ש שָׁם בַּעֲבוֹדָה זָרָה (פ"ה סי' ל).

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

שְׁנִתְבָּאֵר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן (צ"ו) [צ"ז] (ס"א) עַיֵּן שָׁם: ט [לח] לֹא בָּטֵיל. עַיֵּן בְּאֵר הַיטֵב, וּכְצַבּוֹדַת הַגְּרַשְׁנִי סִימָן צ"ט כָּתַב דְּיֵבֶשׁ בְּיָבֵשׁ חַד בְּתְרֵי בָּטֵל פֶּסַח תְּלִיָּא בְּפִלּוּגְתָּא אִם חָמֵץ בְּעֵרֶב פֶּסַח בְּשִׁשִּׁים אוֹ בְּמֵאָה, וּלְפִי מַה דְּנִקֵּיט לְעֵיל סָעִיף ב' לְקַלָּא גַּם בָּזֶה יֵשׁ לְהָקֵל עַיֵּן שָׁם, וְעַיֵּן בְּשוּ"ת פְּנֵי יְהוֹשֻׁעַ (ח"א או"ח) סִימָן ח' בְּאָחֵד שֶׁהָיָה לוֹ עִנְיַ"ס שֶׁנִּתְנַוְּנוּ בְּבֹר בְּתוֹךְ בֹּר יֵין שֶׁרַף לְזַקְּקוֹ כַּנַּ"ל, וּפָג טַעְמוֹ, וְשׁוּב עֵרְבוּ בְּעִנְיַ"ס אֲחֵר אֲשֶׁר לֹא הוּפַג טַעְמוֹ כְּדֵי לְמָכְרוֹ יַחַד לְרַמּוֹת הַלּוֹקְחִים, וְנִתְעָרֵב מַעֲנִיַ"ס הַזֶּה בְּתוֹךְ מַשְׁקֵה לְאַקְרַיַ"ץ שֶׁבְּשְׁלוּ בְּבֵיתוֹ בְּעֶרֶב פֶּסַח לְצֹרֶךְ הַפֶּסַח, יֵשׁ לְהַתִּיר לְפִי שֶׁכְּבָר נִתְבַּטֵּל הָעִנְיַ"ס יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ קֹדֶם הַפֶּסַח בֹּרֹב, דְּכֵיוָן שֶׁעֵרֶב כְּדֵי לְרַמּוֹת בְּוַדַּאי הָיָה רֹב מִן הַהֶתֵּר, וְכֵיוָן שֶׁנִּתְבַּטֵּל בְּעֶרֶב פֶּסַח שְׁרֵי מַאֲחַר דְּכֻלָּן נִתְבַּטֵּל בְּיָבֵשׁ, וַאֲפִלּוּ לְהָרַשְׁבָּ"א (תורת הבית בית ד שער א) בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"ט (ס"ב, וכב"י ד"ה ואם) מֵתֵר, דְּיֵשׁ לוֹמַר שֶׁלֹּא נִתְעָרֵב מִן הָאִסּוּר אוֹ שֶׁהָיָה פָּחוֹת מִשִּׁשִּׁים וְגַם דְּקַל דְּפָרְשׁוּ כו', וְגַם שֶׁטַּעַם חֻמֵּץ שֶׁבְּעִנְיַ"ס בָּטֵל בְּשִׁשִּׁים, וְלֹא שַׁיָּךְ לְטַעֲמָא צָבִיד כֵּיוָן דְּאֵין אִסּוּרוֹ מֻחְלָט עַצְמוֹ, וּבִכְרָט בְּיֵין שֶׁרַף שַׁיָּךְ לוֹמַר שֶׁאֵינוֹ חֻמֵּץ גָּמוּר מִן הַתּוֹרָה

בְּאֵר הַיטֵב

חָרִיף, דְּמִים מִבְטֵל חֲרִיפְתָּן: (לו) בַּת יוֹמָא. אַף עַל גַּב דִּבְדָבָר חָרִיף אוֹסֵר אַפְלוּ אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ, הָכָא כֵּיוָן שְׁנּוֹתְנִין בָּהֶם מַיִם בָּטֵל חוּרְפַיְיהוּ. טוּר. וְאִם הִיא בַּת יוֹמָא אֲסוּרָה דְּבִכּוּשׁ כְּמִבַּשֵּׁל. אֲבָל מֵתֵר לְקַיְמָן וְאֵינוֹ אוֹסֵר תַּעֲרֻבְתָּן כְּמַאֲכָל בְּסָעִיף ה' בְּדָבָרִים הַמִּתְבַּשְּׁלִין בִּכְלֵיהֶם עַיֵּן שָׁם, עַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק לט) וְחק יַעֲקֹב (ס"ק מג): ט (לח) לֹא בָּטֵיל. כֵּיוָן דְּלֹא אִסּוּרוֹ בְּמַשֶּׁהוּ, גַּם בְּיָבֵשׁ הֶחְמִירוּ, וְאִם כֵּן בְּעֶרֶב פֶּסַח בָּטֵל יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ בֹּרֹב כְּשְׁאָר אִסּוּרִים. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ לֶאֱכֹל כֻּלָּם קֹדֶם פֶּסַח עַיֵּן סָעִיף ד' בְּהַגָּ"ה. וְכָל זֶה בְּפֹרוּסָה, אֲבָל כִּכַּר חֵמֶץ שֶׁנִּתְעָרֵב בְּמֵאָה לֹא בָּטֵל לְכֻלֵּי עָלְמָא, דְּהָוֵי דָּבָר שֶׁבְּמִנְיָן וְאֵינוֹ בָּטֵל אֲפִלּוּ בְּאֶלֶף כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"י (ס"א): (צז) לֹא בָּטֵיל. כֵּיוָן (קמפ) דְּאִם נִתְעָרֵב לַח בְּלַח אִסּוּרוֹ בְּמַשֶּׁהוּ גַּם בְּיָבֵשׁ הֶחְמִירוּ [וְאֵין חִלּוּק (קמכ) בֵּין אִם נִתְעָרֵב מִין בְּמִינוֹ אוֹ נִתְעָרֵב מִין בְּשְׁאֵינוֹ מִינוֹ]. וּלְפִי זֶה כְּשֶׁנִּתְעָרֵב בְּפֶסַח, (קמג) אֲבָל אִם נִתְעָרֵב בְּעֶרֶב פֶּסַח עַד הַלַּיְלָה דְּקַיְמָא לָן לְעֵיל בְּסָעִיף ב' דְּדֵינוֹ כְּשְׁאָר אִסּוּרִין, וְאִם כֵּן בְּלַח שְׁעוּרוֹ בִּנּוֹתֵן טַעַם כְּשְׁאָר אִסּוּרִין, הוּא הַדִּין בְּיָבֵשׁ גַּם כֵּן (קמד) דֵּינוֹ כְּשְׁאָר אִסּוּרִין וּבָטֵל בְּרֹב. וּמִכָּל מָקוֹם צָרִיךְ שֶׁיִּהְיוּ נֶאֱכָלִין (קמה) כֻּלָּם קֹדֶם הַלַּיְלָה, דְּאִי לָאו הָכִי אָמְרִינַן דְּחוֹזֵר וְנַעֲוֹר בְּפֶסַח כִּדְמוּכָח לְעֵיל בְּסָעִיף ד' בַּהַגָּ"ה. (קמו) יֵשׁ שֶׁתָּפְחוּ דְּאֵימָתַי לֹא בָּטֵיל יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ לְדַעַת קַמַּיְתָא, דְּזִקָּא כְּשֶׁהָאִסּוּר הוּא מֻחְמָת עַצְמוֹ שֶׁהוּא חָמֵץ, אֲבָל אִם הָיָה הֶתֵּר בְּעַצְמוֹ וְרַק שֶׁנִּבְלַע בּוֹ חָמֵץ מֵשֶׁהוּ, כְּגוֹן מַצָּה שֶׁמָּצְאוּ בָּהּ חֲשָׁה חֲמוּצָה שֶׁנֶּאֱפֵית בְּתוֹכָהּ וְנִתְעָרְבָה אַחַר כָּךְ בְּאַחֵרוֹת, בָּטֵל חַד בְּתְרֵי אֲפִלּוּ תּוֹךְ הַפֶּסַח, א]אֲבָל כַּמָּה (קמז) אַחֵרוֹנִים חוֹלְקִים עַל זֶה וְדַעְתָּם (קמח) דְּלַדְעָה קַמַּיְתָא בְּכָל גַּוְנֵי לֹא בָּטֵיל. עוֹד כָּתְבוּ (קמט) דְּכֹלִי חָמֵץ שֶׁנִּתְעָרֵב (קנ) בְּתוֹךְ כְּלֵי פֶּסַח בְּפֶסַח, דֵּינוֹ כְּמוֹ יָבֵשׁ בְּיָבֵשׁ דְּלֹא בָּטֵיל וְאָסוּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם בְּפֶסַח, (קנא) וְאַף כְּשֶׁנִּתְעָרֵב בְּעֶרֶב פֶּסַח נָכוֹן לְהַחְמִיר שֶׁלֹּא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בָּם, אֲכָן אִם הַכְּלִי חָמֵץ (קנב) הָיָה אֵינוֹ בֶּן יוֹמוֹ, בְּמָקוֹם מְנִיעַת שְׁמִחַת יוֹם טוֹב יֵשׁ לְהָקֵל אִם נִתְעָרֵב בְּעֶרֶב פֶּסַח: (צד) וְיֵשׁ אוֹמְרִים דְּחָמֵץ (בְּפֶסַח) וְכוּ'. טַעְמָם (קנג) דְּזִקָּא בְּדָבָר לַח הַמִּתְעָרֵב דְּכְשְׁאָר אִסּוּרִים שֶׁעוּרוֹ בִּנּוֹתֵן טַעַם, הֶחְמִירוּ חֲכָמִים בְּחָמֵץ דְּהָוֵי בְּמַשֶּׁהוּ, אֲבָל בְּדָבָר יָבֵשׁ דְּכְשְׁאָר אִסּוּרִים חַד בְּתְרֵי בָּטֵל הוּא הַדִּין בְּחָמֵץ בְּפֶסַח. (צה) שָׁוֶה לְשְׁאָר אִסּוּרִין. וְהִסְכִּימוּ אַחֲרוֹנִים דַּהֲלָכָה כְּדַעָה קַמַּיְתָא. וְאִם נָאֱכַל אֶחָד מֵהֶם, אֲפִלּוּ נִתְעָרֵב רַק חַד בְּתְרֵי מֵתֵר לֶאֱכֹל הַשְּׁאֵר לְכֻלֵּי עָלְמָא, דְּכֵיוָן דְּמִן הַתּוֹרָה בָּטֵיל רַק מִדְּרַבָּנָן אָסוּר, וּבִדְרַבָּנָן תְּלִינַן שֶׁזֶּה שֶׁנֶּאֱכַל הָיָה הֶחְמֵץ [מָגֵן אַבְרָהָם בְּסִימָן תס"ז סָעִיף קָטָן ד' וּשְׁאָר אַחֲרוֹנִים]: י (צו) נוֹתֵן טַעַם לִפְגָם מֵתֵר וְכוּ'. הַטַּעַם (קנד) דְּהָנֵי הֶחְמִירוּ דְּהֶחְמִיר לֶאֱסֹר חָמֵץ בְּפֶסַח בְּמַשֶּׁהוּ, הֵינוּ מִשּׁוּם דְּאַף עַל גַּב דְּמַשֶּׁהוּ הוּא מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ שָׁם אִסּוּר עָלָיו, אֲבָל כְּשֶׁהַטַּעַם פָּגוּם פָּקַע אִסּוּרוֹ לְגַמְרֵי וְאֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱסֹר הַתַּעֲרוֹבוֹת אֲפִלּוּ בַּאֲכִילָה (קנה) וַאֲפִלּוּ אֵין בַּתַּעֲרוֹבוֹת שִׁשִּׁים נֶגְדּוֹ, וְדֵינוֹ בְּפֶסַח כְּכָל הַפָּרָטִים הַמְבֹאָרִים בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"ג שֶׁאֵר אִסּוּרִים עַיֵּן שָׁם. וְהִנֵּה כָּל זֶה הוּא לְעִנְיַן הַתַּעֲרוֹבוֹת, אֲבָל לְעִנְיַן הֶחָמֵץ עַצְמוֹ מִבְאָר לְעֵיל בְּסִימָן תמ"ב סָעִיף ט' עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה: (צז) וְיֵשׁ מַחְמִירִין. וְטַעְמָם הוּא (קנו) דְּהָא אֵין לָךְ בְּטוּל טַעַם יוֹתֵר מִמַּשֶּׁהוּ בְּאֶלֶף,

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(קמ) בֵּית מֵאִיר: ט (קמ) מָגֵן אַבְרָהָם (סק"מ) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (קמא) אֲפִלּוּ נִתְעָרֵב קֹדֶם פֶּסַח: (קמב) פָּרוּשׁ שֶׁצָּרִיךְ לְמָכְרוֹ בְּמִנְיָן מֻחְמָת חֲשִׁיבוּתוֹ וְאֵינוֹ נִמְכָּר בְּאֹמֶד, וּמַה שֶּׁכָּתַב הַשּׁ"ז בְּסָעִיף קָטָן ט"ז דְּלֹא קַיְימָא לָן כְּרַבִּי עֲקִיבָא (עבודה זרה עד.), הַשִּׁיגוּ כָּל הָאַחֲרוֹנִים דְּבָאֳמֶת קַיְימָא לָן כְּמוֹ שֶׁפָּסַק בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן ק"י (ס"א): (קמג) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחק יַעֲקֹב (ס"ק מד): (קמד) חק יַעֲקֹב (שם) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (קמה) מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְט"ז (ס"ק טו) וּשְׁאָרֵי אַחֲרוֹנִים: (קמו) וְהַיְינוּ מִין בְּמִינוֹ, דְּאִלּוּ בְּשְׁאֵינוֹ מִינוֹ גַּם בְּשְׁאָר אִסּוּרִין קַיְימָא לָן דְּבָטֵיל שִׁשִּׁים מִשּׁוּם דְּאִם יְכַשְּׁלֵם יִתֵּן טַעַם: (קמז) אַחֲרוֹנִים: (ס"ק טז) שְׁמַיְשֵׁב דַּעַת הַלְּבוּשׁ שֶׁכָּתַב כֵּן בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ"ב (ס"ד) וְהִצִּילוּ מֵהַגַּת הַט"ז שָׁם (ס"ק טז) עָלָיו: (קמח) הַט"ז בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ"ב (שם) וְהַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּעִנְיָנֵנוּ (שם) [שֶׁכָּתַב רַק דְּמַצָּה אֵינָהּ דָּבָר שֶׁבְּמִנְיָן הֵיכָא דְּאִסּוּרוֹ הוּא רַק מֵחֲמַת בְּלִיעָה, וּמַשְׁמַע דְּלִפְרוּסָה דָּמֵי וְאָסוּר לְדַעָה רִאשׁוֹנָה, וְכֵן כָּתַב הַחֲמַד מֹשֶׁה בְּבֵאוּרוֹ (ס"ק יט)] וְהַחֲמַד מֹשֶׁה וְהַגְּרַ"ז (סכ"א) עַיֵּן שָׁם שֶׁמּוּכָח כֵּן דְּלֹא שְׁרֵי רַק בְּעֶרֶב פֶּסַח:

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (סט"ז) כתב בחתיכה שבלעה משהו חמץ ונתערבה באחרות כולן אסורות באכילה, ויש מתירין אפילו באכילה כיון שאין בחתיכה זו אלא טעם משהו חמץ, ויש לסמוך על דבריהם במקום הפסד מרובה או שעת הדחק ויסיר חתיכה אחת לפי המנהג שנתבאר בי"ד סימן ק"ט [ראה שעה"צ (ס"ק קמז) וצ"ע].

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(צח) וְכֵן נוֹהֲגִין בְּאֵלּוּ הַמְּדִינוֹת. וּבְמָקוֹם שֶׁיֵּשׁ מִנְהָג לְהַחְמִיר, (צט) אֲפִלּוּ מַשָּׁהוּ וְנוֹתֵן טַעַם לְפָגָם (מ) [מ] (ק) אָסוּר (תרומת הדשן סימן קכח): **יא** (קא) * [ע]**בֵּין חָמֵץ** (מפ) (קב) **שֶׁנִּתְעָרֵב קֻדָּם פֶּסַח וְעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח**, (קג) **בֵּין שֶׁנִּתְעָרֵב** (מב) **בְּפֶסַח** [פ]**וְעָבַר עָלָיו כָּל הַפֶּסַח, בֵּין שֶׁעָבַר הַפֶּסַח עַל הֶחָמֵץ** (קד) **וְנִתְעָרֵב לְאַחַר הַפֶּסַח,**

ע טור בְּשֵׁם ר"י (תוס' ע"ז דף סו. ד"ה מכלל) וְרַבֵּנוּ תָּם (שו"ת ספר הישר סי' נו אות ה) וְרַ"שׁ" (פסחים ל. ד"ה

אמר רב) וְרא"ש (ע"ז פ"ה סי' ו) וְרִ"ב הַפּוֹסְקִים. פ מִיקְרָא דְּרָבָא שָׁם (פסחים). וְשָׁם בְּגֶמָרָא ל' (ע"א).

בַּאֵר הֵיטֵב

מִדְּמֵי אִסּוּר שָׁבוּ. וְאִם נָאֲכַל אֶחָד מֵהֶם, שָׁרֵי, עַיֵּן סִימָן תס"ז סָעִיף קָטָן ד' בַּמֶּגֶן אַבְרָהָם וּבַט"ז (סק"ד). כָּתַב אֲלִיָּה זוּטָא (סק"ט) דַּהֲחִיכָה שֶׁנֶּאֱסַר בְּמַשָּׁהוּ בָּטֵל חַד בְּתָרֵי אֲפִלּוּ תּוֹךְ הַפֶּסַח, עַיֵּן שָׁם וְצָרִיךְ עִיּוּן. חק יַעֲקֹב (סק"ט): **י** (מ) **אָסוּר**. עַיֵּן בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב' סִימָן ע"ה בְּאֶחָד שְׁנָתַן יַיִן בְּחָבִית יָשָׁן שֶׁל יַיִן שָׁרָף מִזְמָן רַב וּכְשֶׁצֵּת שְׁתִיָּה הִרְגִּישׁוּ בּוֹ טַעַם יַיִן שָׁרָף, וְכָתַב כֵּיוָן שֶׁכֵּיָון הוּא נוֹתֵן טַעַם לְפָגָם כַּאֲשֶׁר חַד אָכַל יִשְׂרָאֵל, וְאַף שֶׁהִפְלִיגוּ הַכְּלֵי גָּרְמָה לַיַּיִן שֶׁיַּעֲלֶה רִתְיחָה [מִכָּל מָקוֹם זֶה וָזֶה גּוֹרֵם]. וְעַל יְדֵי תְּסִיסָה זוֹ יוֹסֵף (ד"ה תנוחן), וְעַיֵּן חק יַעֲקֹב (סק"ט): **יא** (מ) **שֶׁנִּתְעָרֵב**. הַכְּלָל בָּזֶה, דְּהַתַּעֲרוֹבוֹת שָׁהוּא בְּעִנְיָן שֶׁאֵין בּוֹ אִסּוּר דְּאוֹרַיְיתָא, דְּהַיְינוּ בְּעִנְיָן שֶׁלֹּא הָיָה עוֹבֵר בְּכָל יַרְאֶה וּבְכָל יִמְצֵא כְּמוֹ שְׁנִתְבָּאֵר לְעֵיל רֵישׁ סִימָן תמ"ב (ס"א), אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אִסּוּר דְּרַבָּנָן בְּתוֹךְ הַפֶּסַח, מִכָּל מָקוֹם מֻתָּר לְעָרְבוֹ קֹדֶם פֶּסַח כְּדֵי לְהִשָּׁהוֹתוֹ, וְלֹא מִקְרֵי מְבַטֵּל אִסּוּר לְכַתְּחִלָּה כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי לְעֵיל סָעִיף קָטָן י"ג [וּמֵהַאי טַעֲמָא קְרֵי לְחָמֵץ דָּבָר שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין]. מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּעָרְבוֹ בְּמַזִּיד לְאַחַר פֶּסַח, וְכָל שֶׁכֵּן תּוֹךְ הַפֶּסַח, דְּהַיְנוּ כְּמְבַטֵּל אִסּוּר אֲפִלּוּ בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן כַּמְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ"ט (ס"ו): (מנ) **בְּפֶסַח**. פֵּרוּשׁ שֶׁנִּתְעָרֵב בְּשׁוֹגֵג בְּפֶסַח בְּשִׁשִּׁים, וְעָבַר וְשָׁהָה אֲפִלּוּ בְּמֵזִיד, שָׁרֵי, דְּהָא לֹא עָבַר מִן הַתּוֹרָה בְּכָל יַרְאֶה, וּמֻתָּר לְאַחַר פֶּסַח בָּזֶה אֲפִלּוּ בַּאֲכִילָה:

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

וַאֲפִלּוּ הָכִי אָסְרוּ חֲכָמִים בְּפֶסַח, וְהוּא הַדִּין נַמִּי נוֹתֵן טַעַם לְפָגָם בְּפֶסַח אָסוּר בַּאֲכִילָה (קמ) וּבַהֲנָאָה. וְכָתְבוּ הַפּוֹסְקִים דְּמִכָּל מָקוֹם אִם נִפְסַד לְגַמְרֵי עַד שֶׁיִּהְיֶה כְּעָפְרָא בְּעָלְמָא אֵין בּוֹ אִסּוּר כְּלָל, (קמא) וְאָפְשָׁר דְּאַף שֶׁנִּפְסַד לְאַחַר זְמַן אִסּוּרוֹ דְּאָסוּר בַּהֲנָאָה כַּמְבֹאָר לְעֵיל סִימָן תמ"ה (ס"ב), מִכָּל מָקוֹם אֵינוֹ יָכוֹל לֶאֱסֹר הַתַּעֲרוֹבוֹת, בָּזֶה לֹא נִקְרָא הֲנָאָה, דְּמִפְסִיד הַמַּאֲכָל: (צח) **וְכֵן נוֹהֲגִין וְכוּ'**. וּבְמָקוֹם שֶׁאֵין הַמִּנְהָג יָדוּעַ (קמב) יֵשׁ לְהוֹרוֹת דְּהַמַּקֵּל לֹא הִפְסִיד וְהַמַּחְמִיר תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה: (צט) **אֲפִלּוּ מַשָּׁהוּ וְנוֹתֵן טַעַם לְפָגָם וְכוּ'**. וּמִיהוּ לְעִנְיַן רֵיחַ הַמְּתְבָּאֵר לְעֵיל בְּסָעִיף א' דְּיֵשׁ מַחְמִירִין, אִם מִצְטָרֵף לָזֶה גַּם כֵּן נוֹתֵן טַעַם לְפָגָם מִמַּשָּׁהוּ (קס) יֵשׁ לְהָקֵל: (ק) **אָסוּר**. וּמִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן הֲנָאָה לְמִכֹּר לַעַכּוּ"ם, (קסא) יֵשׁ לְהָקֵל בָּזֶה שֶׁהוּא גַּם מַשָּׁהוּ. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (משׁ"ז) אוֹת י"א שֶׁמְּצַדֵּד דְּבְיוֹם טוֹב הָאַחֲרוֹן יֵשׁ לְהָקֵל אִם מִתְרַמֵּי שְׁתֵּיהֶן יַחְדָּו אֲפִלּוּ בַּאֲכִילָה: **יא** (קא) **בֵּין חָמֵץ וְכוּ'**. הַכְּלָל בָּזֶה, דְּחָמֵץ שֶׁעָבַר עָלָיו בְּבַל יַרְאֶה מִן הַתּוֹרָה וְשָׁהָה אוֹתוֹ, אַף אַחַר הַפֶּסַח אָסוּר בַּאֲכִילָה וּבַהֲנָאָה, וַאֲפִלּוּ אִם לֹא שָׁהָה אוֹתוֹ כְּעֵין רַק עַל יְדֵי תַּעֲרוֹבוֹת, כְּגוֹן שֶׁנִּתְעָרֵב בְּפֶסַח אוֹ אֲפִלּוּ קֹדֶם פֶּסַח בְּשִׁעוּר מָעָט שֶׁאֵין מִתְבַּטֵּל וַעֲדַיִן יֵשׁ חִיּוּב לְבַעֲרוֹ מִן הַתּוֹרָה, אָסוּר אוֹתוֹ הַתַּעֲרוֹבוֹת לְאַחַר הַפֶּסַח בַּאֲכִילָה וּבַהֲנָאָה, אֲבָל אִם נִתְעָרֵב בְּשִׁעוּר שֶׁהוּא מִתְבַּטֵּל מִדְּאוֹרַיְיתָא, אַף דְּמִדְּרַבָּנָן אָסוּר לְהַשְׁהוֹתוֹ, אִם עָבַר וְשָׁהָה מַתָּר בְּדִיעֲבַד אַף בַּאֲכִילָה. עוֹד מְבֹאָר בְּסָעִיף זֶה דַּאֲפִלּוּ אִם שָׁהָה חָמֵץ בְּעֵין וְעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח דְּאָסוּר בַּאֲכִילָה וּבַהֲנָאָה, זֶהוּ דַּוְקָא כְּמוֹ שֶׁהוּא בְּעֵין, אֲבָל אִם נִתְעָרֵב אַחַר הַפֶּסַח בִּדְבָרִים אֲחֵרִים מַתָּר בַּאֲכִילָה. וְשִׁעוּר תַּעֲרוֹבוֹת בָּזֶה יִבֹאַר לְקַמָּיהּ: (קב) **שֶׁנִּתְעָרֵב קֻדָּם פֶּסַח וְכוּ' בְּטֵל בְּשִׁשִּׁים**. פֵּרוּשׁ (קמג) אִם נִתְעָרֵב קֹדֶם פֶּסַח בְּשִׁשִּׁים מַתָּר לְאַחַר הַפֶּסַח, (קמג) [הַיְנוּ אַף לְרַעַת הַיֵּשׁ חוֹלְקִים לְעֵיל בְּסָעִיף ד' דְּסְבִירָא לְהוּ דִּבְפֶסַח אָסוּר מִשּׁוּם דְּחוֹזֵר וְנֶעוֹר, מִכָּל מָקוֹם אִם נִתְעַכֵּב עַד לְאַחַר הַפֶּסַח מַתָּר לְכַלַּי עַלְמָא אַף בַּאֲכִילָה], וְאִם נִתְעָרֵב בְּפָחוֹת מִשִּׁשִּׁים וְעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח אָסוּר, (קמד) וְקָאָזִיל הַמְחַבֵּר לְשִׁיטָתוֹ שֶׁפָּתַם לְעֵיל בְּרֵישׁ סִימָן תמ"ב (ס"א) דְּעוֹבֵר עַל תַּעֲרוֹבוֹת חָמֵץ (קמה) כַּזַּיִת בְּכַל יַרְאֶה אַף שֶׁאֵין בּוֹ כַּזַּיִת בִּכְדֵי אֲכִילַת פְּרָס כָּל שֶׁאֵין בּוֹ שִׁשִּׁים לְבַטְּלוֹ. וְזֶהוּ דַּוְקָא בְּמִין בְּשֶׁאֵינוֹ מִינוֹ, אֲבָל בְּמִין בְּמִינוֹ דְּמִן הַתּוֹרָה בָּרֵבָא בָּטֵל, אֲפִלּוּ אִם נִתְעָרֵב חַד בְּתָרֵי וְעָבַר עָלָיו הַפֶּסַח (קמו) מַתָּר בַּאֲכִילָה [מָגֵן אַבְרָהָם (ס"ק מב)], [ג]וְדַעַת הָאֲלִיָּה רַבָּה בְּסוֹף הַסִּימָן (ס"ק מה) דְּבַאֲכִילָה אָסוּר, אֲבָל בַּהֲנָאָה לְכַלַּי עַלְמָא שָׁרֵי. כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים דְּאִסּוּר לְעָרֵב חָמֵץ לְכַתְּחִלָּה קֹדֶם הַפֶּסַח בְּשִׁשִּׁים (קמז) כְּדֵי לְאָכְלוֹ בְּפֶסַח, (קמח) אֲבָל מֻתָּר לְעָרֵב בְּשִׁשִּׁים (קמט) כְּדֵי לַשָּׁהוֹתוֹ עַד אַחַר פֶּסַח: (קג) **בֵּין שֶׁנִּתְעָרֵב בְּפֶסַח**. פֵּרוּשׁ שֶׁנִּתְעָרֵב (קנ) בְּשׁוֹגֵג בְּפֶסַח בְּשִׁשִּׁים, (קנא) וְעָבַר וְשָׁהָה אֲפִלּוּ בְּמֵזִיד, שָׁרֵי, (קנב) דְּהָא לֹא עָבַר מִן הַתּוֹרָה בְּכָל יַרְאֶה, וּמֻתָּר לְאַחַר פֶּסַח אֲפִלּוּ בַּאֲכִילָה, כֵּיוָן דְּבְמֵזִיד הֵינוּ כְּמְבַטֵּל אִסּוּר לְכַתְּחִלָּה דְּאָסוּר אֲפִלּוּ בְּאִסּוּר דְּרַבָּנָן כַּמְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן צ"ט (ס"ו): (קד) **וְנִתְעָרֵב לְאַחַר הַפֶּסַח**. רְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּשׁוֹגֵג, (קנג) אֲבָל אִם עָרַב בְּמֵזִיד הֲרֵי בְּטֵל אִסּוּר בְּיָדַיִם וְדֵינוֹ כְּמְבֹאָר בְּיוֹרֶה דֵּעָה סִימָן

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי בִּתְשׁוּבָה אַחֶרֶת (ח"ב או"ח סי' ט). (עַיֵּן בְּשׁוּ"ת בֵּית אֶפְרַיִם (או"ח סי' מח) שֶׁשָּׁם נִדְפַּס תְּשׁוּבָה זוֹ שֶׁל הַגָּאוֹן זַ"ל עַיֵּן שָׁם): **י** (מ) **אָסוּר**. עַיֵּן בְּפָנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב' סִימָן ע"ה בְּאֶחָד שְׁנָתַן יַיִן בְּחָבִית יָשָׁן שֶׁל יַיִן שָׁרָף מִזְמָן רַב וּכְשֶׁצֵּת שְׁתִיָּה הִרְגִּישׁוּ בּוֹ טַעַם יַיִן שָׁרָף, וְכָתַב כֵּיוָן שֶׁכֵּיָון הוּא נוֹתֵן טַעַם לְפָגָם כַּאֲשֶׁר חַד אָכַל יִשְׂרָאֵל, וְאַף שֶׁהִפְלִיגוּ הַכְּלֵי גָּרְמָה לַיַּיִן שֶׁיַּעֲלֶה רִתְיחָה [מִכָּל מָקוֹם זֶה וָזֶה גּוֹרֵם]. וְעַל יְדֵי תְּסִיסָה זוֹ

בֵּאוּר הַלָּכָה

זְהֵב [א]דְּאִפְשָׁר דְּמֻתָּר לְמִכֹּר לְעַכּוּ"ם חוּץ מִדְּמֵי אִסּוּר שָׁבוּ:

יא * **בֵּין חָמֵץ וְכוּ'**. עַיֵּן מַשְׁנָה בְּרוּרָה (ס"ק קב) שֶׁכָּתַבְתִּי אִם נִתְעָרֵב בְּפָחוֹת מִשִּׁשִּׁים וְכוּ' לְשִׁיטָתוֹ עַל יְדֵי תַּעֲרוֹבוֹת חָמֵץ כַּזַּיִת, כֵּן אִיתָא לְעֵיל בְּרֵישׁ סִימָן תמ"ב בְּמָגֵן אַבְרָהָם (סק"א) עַיֵּן שָׁם דְּאִם אֵין בּוֹ בְּכָךְ הַכֹּל כַּזַּיִת לְכַלַּי עַלְמָא אֵינוֹ עוֹבֵר בְּכַל יַרְאֶה, וְכֵן הַבִּיא הַגְּרִ"א בְּסִימָן זֶה, **וְלֹא הָעְתַּקְתִּי מַה שֶּׁהֵבִיא הַמָּגֵן אַבְרָהָם** (ס"ק מב) **בְּשֵׁם הַמַּ"ח** (ס"ו) **דְּאִם נִתְעָרֵב בְּפָחוֹת מִשִּׁשִּׁים אַף דְּלֹא הָיָה בּוֹ כַּזַּיִת דְּלֹא עָבַר בְּכַל יַרְאֶה מִכָּל מָקוֹם לְעִנְיַן אֲכִילָה אָסוּר אַחַר הַפֶּסַח, דְּטַעַם חָמֵץ קָטָנִים, וְאָסוּר בְּלֹא פְּדִיוֹן, מְשׁוּם דְּהַבַּיִת מֵאִיר מִסְתַּקֵּק עַל זֶה כְּיַיִן דְּלֹא עָבַר בְּכַל יַרְאֶה עַל תַּעֲרוֹבוֹת זֶה לְמָּה לֹא יֶהֱא מֻתָּר בַּאֲכִילָה (וְאֵין שַׁיָּךְ אַחַר הַפֶּסַח טַעַם חָמֵץ קָטָנִים), וְכֵן בְּבָאוּר הַגְּרִ"א גַּם כֵּן מוּכָח בְּסָעִיף קָטָן ל"ט דְּהַמְחַבֵּר דְּמַצְרִיךְ שִׁשִּׁים מִיָּרֵי דְּאִיכָּא עַל כָּל פָּנִים כַּזַּיִת, וּבְסָעִיף קָטָן מ"א מוּכָח דְּעַל תַּעֲרוֹבוֹת שֶׁלֹּא עָבַר בְּכַל יַרְאֶה מֻתָּר בַּאֲכִילָה וּבַהֲנָאָה, וְהֵינוּ אֲפִלּוּ בְּלֹא פְּדִיוֹן דְּהַמְחַבֵּר לֹא מַיָּרֵי מִזֶּה, **אֲמְנָם בְּמָקוֹר חַיִּים** (בי' סק"כ) **דַּעְתּוֹ בָּזֶה כְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם דְּאַף פָּחוֹת מִכַּזַּיִת אָסוּר בְּלֹא פְּדִיוֹן**, וְטַעְמוֹ מְשׁוּם דְּהָרַבֶּה פּוֹסְקִים סוֹבְרִים דְּכַל כְּתַב בְּחִדּוּשֵׁי הָרִיטְבָ"א (ל. ד"ה לא עבר ולישהינהו):

לִיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: א] בשו"ע הרב (ס"ב) כתב שבתערובת יבש ביבש לדברי הכל יכול למוכרו לנכרי חוץ מדמי איסור שבו [וראה בקונטרס אחרון סק"ג שהאריך בזה]. **ב]** בשו"ע הרב (סי' תמב ס"ק ג) פסק כדעת המג"א שמותר אפילו באכילה.

עוז והדר - Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah